

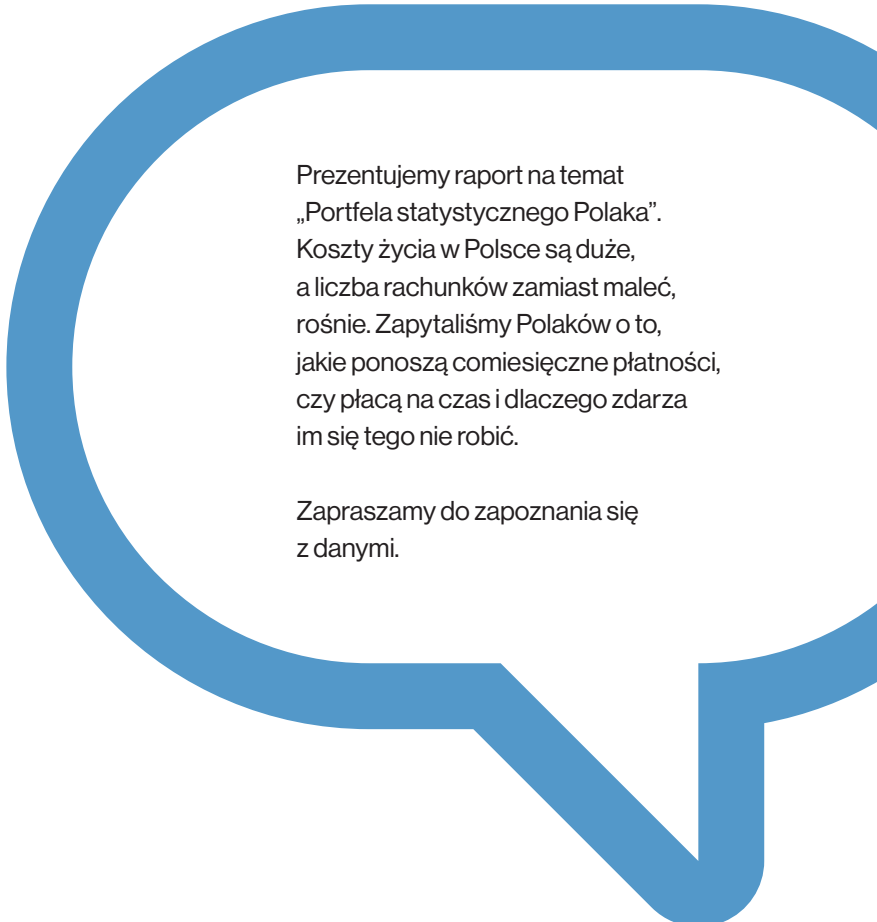
PORTFEL STATYSTYCZNEGO POLAKA

– skąd się biorą długi?

Krajowy Rejestr Długów, kwiecień 2015 r.

SPIS TREŚCI

<u>Comiesięczne rachunki – ile płacimy</u>	3
<u>Lista płatności polskiego gospodarstwa domowego</u>	8
<u>Do zapłaty:</u>	
<u>czynsz za mieszkanie</u>	9
<u>rachunek za energię ciepłą</u>	10
<u>rachunek za prąd</u>	11
<u>rachunek za telefon</u>	12
<u>rachunek za wodę</u>	13
<u>rachunek za telewizję kablową i satelitarną</u>	14
<u>rachunek za gaz</u>	15
<u>rachunek za wywóz nieczystości</u>	16
<u>rachunek za Internet</u>	17
<u>rachunek za ubezpieczenie</u>	18
<u>Dlaczego nie płacimy na czas</u>	19
<u>Komentarz eksperta</u>	21
<u>Długi konsumentów</u>	23
<u>Metryczka</u>	26

Prezentujemy raport na temat „Portfela statystycznego Polaka”. Koszty życia w Polsce są duże, a liczba rachunków zamiast maleć, rośnie. Zapytaliśmy Polaków o to, jakie ponoszą comiesięczne płatności, czy płacą na czas i dlaczego zdarza im się tego nie robić.

Zapraszamy do zapoznania się z danymi.

COMIESIĘCZNE RACHUNKI

ile płacimy

Statystyczne gospodarstwo domowe płaci co miesiąc 8 różnych rachunków na łączną kwotę 920 złotych. Lista i kwota comiesięcznych opłat w dużej mierze zależy od poziomu zarobków, wykształcenia, wieku, miejsca zamieszkania (miasto czy wieś), dostępu do mediów (sieć wodociągowa, sieć gazowa, sieć energia ciepła), czy własnych preferencji (telefon, Internet, raty kredytu hipotecznego, czy pożyczek).

Najwięcej, bo 1313 zł wydają osoby, których miesięczny dochód gospodarstwa domowego przekracza 4 tys. zł, podczas gdy Ci najubożsi, o dochodzie nieprzekraczającym 1500 zł, na domowe wydatki przeznaczają „tylko” 599 zł. Kwota comiesięcznych opłat osób z wyższym wykształceniem wynosi 1274 zł, czyli o ponad 500 złotych więcej niż osób z wykształceniem zawodowym (740 zł). Jeśli chodzi o wiek, to najwięcej, bo 1171 zł, płacą czterdziestolatkowie. Opłaty trzydziestolatków to kwota o kilkadziesiąt złotych niższa – 1104 zł.

Najmniej na rachunki wydają jednoosobowe gospodarstwa domowe, jednak w przeliczeniu opłat na osobę, koszty życia w pojedynkę są najwyższe i wynoszą 808 zł. Dwie osoby płacą za swoje rachunki już 971 zł, czyli 485 zł na osobę. Z kolei czteroosobowa rodzina miesięcznie ponosi koszt 1022 zł (255,5 zł).

920 zł

tyle średnio wynoszą opłaty gospodarstwa domowego

599 zł

tyle miesięcznie wynoszą opłaty gospodarstw domowych o łącznym dochodzie niższym niż 1500 zł netto

1313 zł

tyle miesięcznie wynoszą opłaty gospodarstw domowych o łącznym dochodzie wyższym niż 4000 zł netto

1286 zł netto

tyle wynosi minimalne wynagrodzenie w Polsce w 2015 roku

COMIESIĘCZNE RACHUNKI

ile płacimy w różnym wieku

Kwota comiesięcznych wydatków

708 zł

18-29 lat

1104 zł

30-39 lat

1171 zł

40-49 lat

1023 zł

50-59 lat

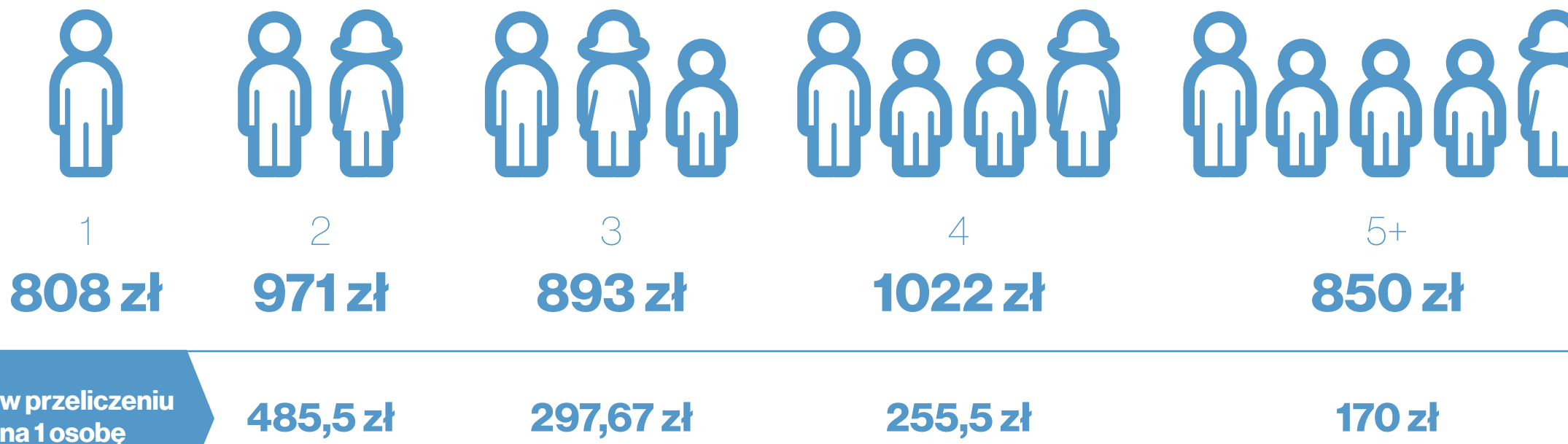
710 zł

60+ lat

COMIESIĘCZNE RACHUNKI

ile płacimy w różnych gospodarstwach domowych

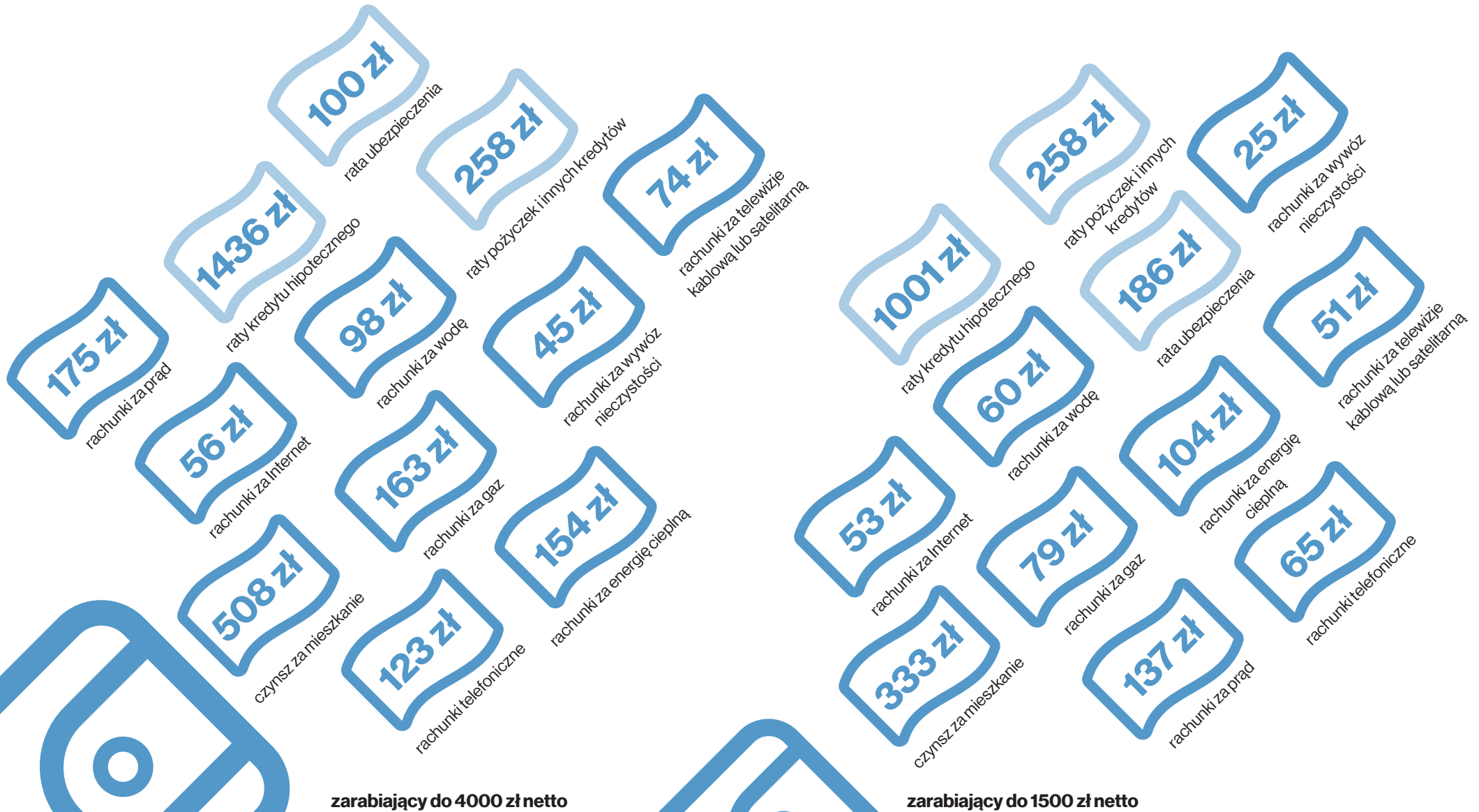
COMIESIĘCZNE RACHUNKI

ile płacimy w różnych województwach

COMIESIĘCZNE RACHUNKI

ile płacimy w zależności od zarobków

zarabiający do 4000 zł netto

zarabiający do 1500 zł netto

LISTA PŁATNOŚCI

polskiego gospodarstwa domowego

Wyliczając średnie comiesięczne wydatki gospodarstwa domowego z tytułu opłat, wzięliśmy pod uwagę 12 różnych możliwych zobowiązań.

Zdecydowanie najczęstszą opłatą jaką ma do uregulowania polskie gospodarstwo domowe są rachunki za energię elektryczną. Nie opłaca ich jedynie 1% respondentów, a pozostali, zgodnie z deklaracjami, płacą średnio 176 zł miesięcznie. Zużycie prądu rośnie wraz z liczbą osób w gospodarstwie domowym.

Jak się okazuje, kolejne na liście najpopularniejszych opłat są rachunki telefoniczne. Comiesięcznych płatności do operatorów telefonicznych dokonuje 95% dorosłych Polaków. Za telefon średnio płacimy 98 zł. Wysokość opłat telefonicznych jest uzależniona od wieku, czy dochodów, a różnica między zarabiającymi najmniej a tymi, którzy mają do dyspozycji najwięcej jest niemal dwukrotna.

Trzecim najpopularniejszym rachunkiem płaconym przez polskie rodziny (92% przypadków) są opłaty za wywóz nieczystości – średnio 40 zł. 90% gospodarstw domowych płaci także za wodę i jest to średnio 88 zł. Podobnie jak w przypadku prądu, im większa liczba osób w rodzinie, tym większe zużycie wody, a co za tym idzie także i koszty.

Okolo trzech czwartych gospodarstw domowych płaci rachunki za telewizję kablową (63 zł), rachunki za Internet (55 zł), czy raty ubezpieczenia (123 zł). Nieco mniej, bo dwie na trzy rodziny korzystają z gazu, z tego tytułu odprowadzając do gazowni średnio 128 zł.

Największy koszt, jeśli chodzi o utrzymanie gospodarstwa domowego stanowi czynsz za mieszkanie. Dotyczy on 57% gospodarstw domowych, a jego wysokość wynosi średnio 464 zł. Najwięcej płacą lokatorzy z miast powyżej 200 tys. mieszkańców, a także osoby o najwyższych dochodach, na co wpływ z pewnością ma oczekiwany wyższy standard życia. 46% respondentów ponosi koszty energii cieplnej, przy czym brak tej opłaty nie znaczy oszczędności, a jedynie przerwania kosztów ogrzania domu czy mieszkania na rachunki za prąd, gaz, czy zakup opału.

Dla co trzeciego Polaka to jednak nie wszystkie comiesięczne opłaty. Dochodzą do tego raty pożyczek i kredytów gotówkowych w wysokości 467 zł. Z kolei 14% ma do zapłacenia jeszcze ratę kredytu hipotecznego – 1156 zł.

Lista płatności polskiego gospodarstwa domowego

- ✓ czynsz za mieszkanie
- ✓ rachunki za prąd
- ✓ rachunki za gaz
- ✓ rachunki za wodę
- ✓ rachunki za energię cieplną
- ✓ rachunki telefoniczne
- ✓ rachunki za wywóz nieczystości
- ✓ rachunki za telewizję kablową lub satelitarną
- ✓ rachunki za Internet
- ✓ raty ubezpieczenia
- ✓ raty pożyczek i innych kredytów
- ✓ raty kredytu hipotecznego

DO ZAPŁATY

Czynsz za mieszkanie

statystyczne gospodarstwo domowe	464 zł
przy czym 25% gospodarstw domowych płaci powyżej	550 zł

płacone przez

57%

gospodarstw
domowych

Miejsce zamieszkania:

mieszkańcy wsi	450 zł
mieszkańcy miast do 19 tys. mieszkańców	395 zł
mieszkańcy miast od 20 do 50 tys. mieszkańców	474 zł
mieszkańcy miast od 50 do 200 tys. mieszkańców	424 zł
mieszkańcy miast powyżej 200 tys. mieszkańców	513 zł

Zarobki:

zarabiający do 1500 zł netto	333 zł
zarabiający powyżej 4000 zł netto	508 zł

Średnie zadłużenie notowane w KRD **13 198,33 zł**

DO ZAPŁATY

Rachunek za prąd

statystyczne gospodarstwo domowe	176 zł
przy czym 25% gospodarstw domowych płaci powyżej	196 zł
a 10% powyżej	294 zł

płacone przez

99%

gospodarstw
domowych

Miejsce zamieszkania:

mieszkańcy wsi	207 zł
mieszkańcy miast powyżej 200 tys. mieszkańców	164 zł

Liczba osób w gosp. domowym:

				
113 zł	155 zł	174 zł	220 zł	242 zł

Średnie zadłużenie notowane w KRД

1 284,29 zł

DO ZAPŁATY

Rachunek za energię ciepłą

statystyczne gospodarstwo domowe	163 zł
przy czym 25% gospodarstw domowych płaci powyżej	194 zł
a 10% powyżej	289 zł

Miejsce zamieszkania:

mieszkańcy wsi	202 zł
mieszkańcy miast do 19 tys. mieszkańców	163 zł
mieszkańcy miast do 20 do 49 tys. mieszkańców	171 zł
mieszkańcy miast od 50 do 199 tys. mieszkańców	157 zł
mieszkańcy miast powyżej 200 tys. mieszkańców	145 zł

płacone przez

46%

gospodarstw
domowych

Średnie zadłużenie notowane w KR D

1 373,52 zł

DO ZAPŁATY

Rachunek za telefon

statystyczne gospodarstwo domowe	98 zł
przy czym 25% gospodarstw domowych płaci powyżej	111 zł
a 10% powyżej	193 zł

Zarobki:

zarabiający do 1500 zł netto	65 zł
zarabiający od 1501-2500 zł netto	74 zł
zarabiający od 2501-4000 zł netto	99 zł
zarabiający powyżej 4000 zł netto	123 zł

Liczba osób w gosp. domowym:

				 +
65 zł	88 zł	108 zł	118 zł	109 zł

płacone przez

95%

gospodarstw
domowych

Średnie zadłużenie notowane w KRd

2 067,26 zł

DO ZAPŁATY

Rachunek za wodę

statystyczne gospodarstwo domowe	88 zł
przy czym 25% gospodarstw domowych płaci powyżej	98 zł
a 10% powyżej	160 zł

Zarobki:

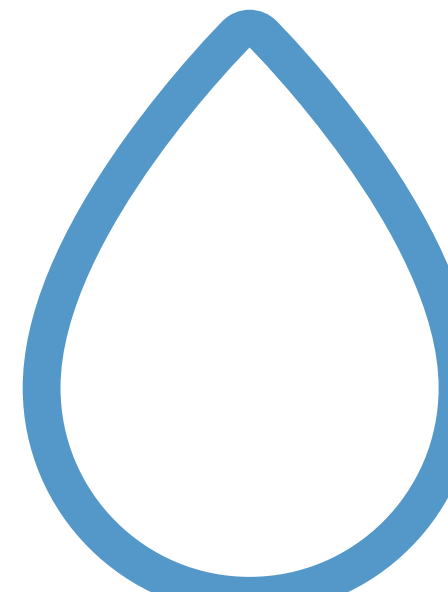
zarabiający do 1500 zł netto	60 zł
zarabiający od 1501-2500 zł netto	84 zł
zarabiający od 2501-4000 zł netto	87 zł
zarabiający powyżej 4000 zł netto	98 zł

Liczba osób w gosp. domowym:

				
57 zł	84 zł	86 zł	88 zł	112 zł

Średnie zadłużenie notowane w KRD **729,98 zł**

płacone przez
90%
gospodarstw
domowych

DO ZAPŁATY

Rachunek za telewizję kablową i satelitarną

statystyczne gospodarstwo domowe **63 zł**

przy czym 10% gospodarstw domowych płaci powyżej **100 zł**

Zarobki:

zarabiający do 1500 zł netto **65 zł**

zarabiający od 1501-2500 zł netto **74 zł**

zarabiający od 2501-4000 zł netto **99 zł**

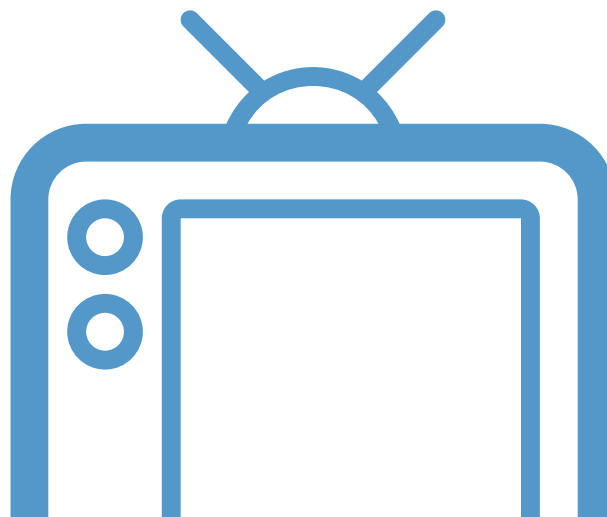
zarabiający powyżej 4000 zł netto **123 zł**

Średnie zadłużenie notowane w KR D **1020,90 zł**

płacone przez

76%

gospodarstw
domowych

DO ZAPŁATY

Rachunek za gaz

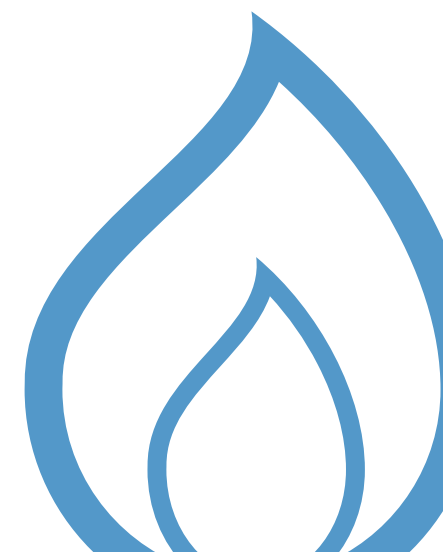
statystyczne gospodarstwo domowe	128 zł
przy czym 50% gospodarstw domowych płaci mniej niż	59 zł

płacone przez
66%
gospodarstw
domowych

Miejsce zamieszkania:

mieszkańcy wsi	101 zł
mieszkańcy miast do 19 tys. mieszkańców	93 zł
mieszkańcy miast do 20 do 49 tys. mieszkańców	145 zł
mieszkańcy miast od 50 do 199 tys. mieszkańców	119 zł
mieszkańcy miast powyżej 200 tys. mieszkańców	151 zł

Średnie zadłużenie notowane w KRD 1544,12 zł

DO ZAPŁATY

Rachunek za wywóz nieczystości

statystyczne gospodarstwo domowe

40 zł

przy czym 10% gospodarstw domowych płaci powyżej

79 zł

płacone przez

92%

gospodarstw
domowych

DO ZAPŁATY

Rachunek za Internet

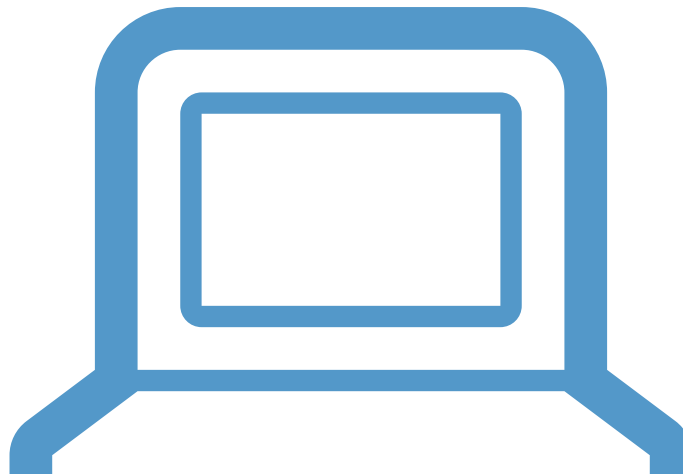
statystyczne gospodarstwo domowe
a 10% powyżej

55 zł
80 zł

płacone przez

78%

gospodarstw
domowych

DO ZAPŁATY

Rachunek za rata ubezpieczenia

statystyczne gospodarstwo domowe **123 zł**
przy czym 25% gospodarstw domowych płaci powyżej **43 zł**

Wiek:

18-29 lat	128 zł
30-39 lat	136 zł
40-49 lat	152 zł
50-59 lat	177 zł
60+ lat	69 zł

Liczba osób w gosp. domowym:

				
70 zł	127 zł	135 zł	131 zł	137 zł

Średnie zadłużenie notowane w KRD **1172,60 zł**

płacone przez
72%
gospodarstw
domowych

DLACZEGO NIE PŁACIMY

na czas

Ponad połowa Polaków deklaruje, że nigdy nie zdarzyło im się nie zapłacić w terminie swoich zobowiązań finansowych. Częściej są to osoby starsze, Polacy z wyższym wykształceniem, a także osoby o dochodach powyżej 4 tys. zł miesięcznie. Co czwarty z nas przyznaje, że zdarza mu się sporadycznie nie uregulować należności w terminie. 18% Polakom zdarza się to od czasu do czasu, a 4% często, są to znacznie częściej osoby bezrobotne i o dochodzie nieprzekraczającym 1500 zł.

Swoje rachunki zazwyczaj płacimy przed terminem płatności lub w dniu terminu płatności. Jedynie w 5% gospodarstw domowych niektóre zobowiązania realizowane są już po terminie płatności. W przypadku 14% rachunki i raty opłacane są jednego dnia niezależnie od dnia terminu płatności.

O tyle, ile częściej usprawiedliwiamy osoby, które nie zapłaciły za swoje zobowiązania na czas z przyczyn losowych tzn. choroba lub wypadek losowy, brak pracy, pobyt w szpitalu, to najczęstszą przyczyną opóźnień w płatnościach są niewystarczające dochody i zapomnienie o danym zobowiązaniu. Dopiero na trzecim miejscu wskazywana jest choroba i wypadek losowy. Stosunkowo często przyczyną niepłacenia na czas są inne powody związane z budżetem tzn. brak pracy, przejściowe problemy finansowe i nieprzewidziane wydatki na inne rzeczy. Zdecydowanie rzadziej, bo zaledwie w 1% przyznajemy się do tego, że powodem było zbyt pochopne zaciąganie zobowiązań.

Tylko co czwarty nieterminowy płatnik nie odczuwał z tego powodu żadnego dyskomfortu. Co trzeci dłużnik chciał jak najszybciej spłacić dług, co piąty czuł się nie w porządku, a co dziesiąty odczuwał z tego powodu wstyd.

52% Polaków zawsze płaci swoje rachunki na czas

12% Polaków nie znajduje usprawiedliwienia dla niepłacących na czas.

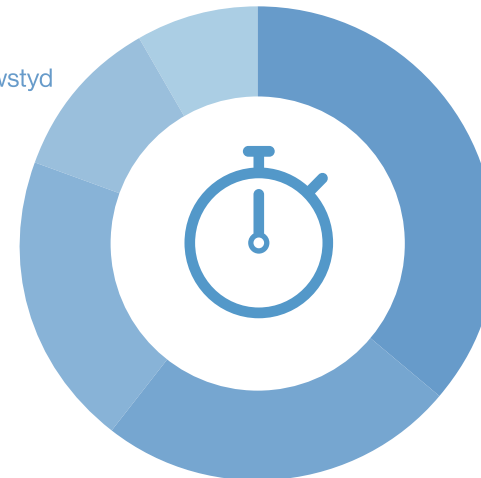
8%
Czułem(am)
się nieuczciwie

11%
Było mi wstyd

20%
Czułem(am) się
nie w porządku

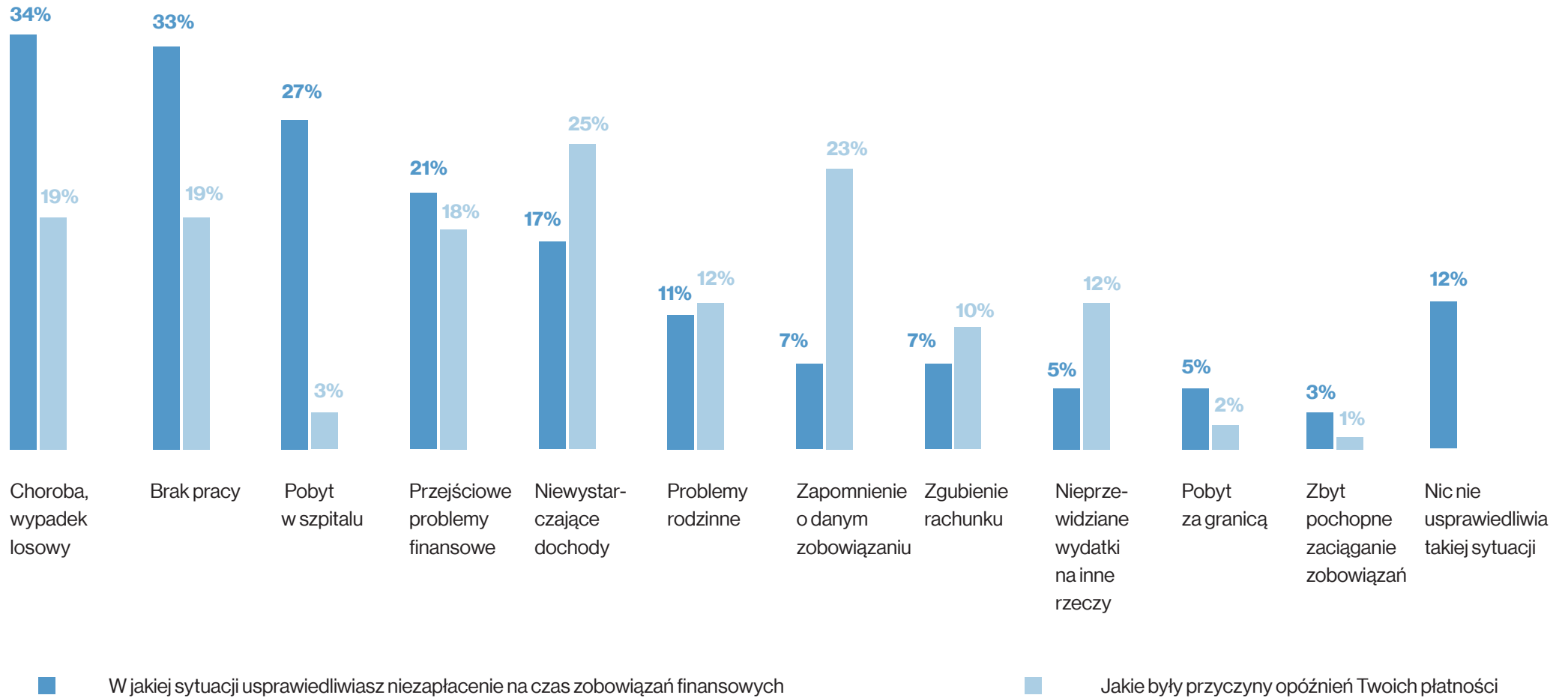
24%
Nie wpłynęło to na moje
samopoczucie

36%
Chciałem(am) jak
najszybciej spłacić dług

Jak czułeś się, kiedy okazało się, że nie uregulowałeś swoich zobowiązań finansowych w terminie?

DLACZEGO NIE PŁACIMY na czas

KOMENTARZ EKSPERTA:

Skąd się biorą długi

Koszty życia w Polsce są duże, a liczba rachunków zamiast maleć rośnie. Jeszcze kilkanaście lat temu Polacy nie mieli tak wielu zobowiązań finansowych. Dzisiaj niemal w każdym gospodarstwie domowym prócz tak podstawowych rachunków jak prąd, czy woda, korzysta się z takich usług jak Internet, czy telefon komórkowy. Postanowiliśmy sprawdzić jakie obciążenia finansowe mają Polacy. Czy otrzymują rachunki za konkretne usługi, ile płacą, oraz czy regulują swoje zobowiązania w terminie. Statystyczne gospodarstwo domowe płaci co miesiąc 8 różnych rachunków na łączną kwotę 920 złotych, ale są i tacy, którzy regulują ponad 12 różnych zobowiązań. Liczba rachunków i ich wysokość, o jakich co miesiąc muszą pamiętać konsumenci, często kończy się nie tylko bólem głowy, ale także nieopłaceniem zobowiązań na czas i trafieniem do bazy danych Krajowego Rejestru Długów. Aktualnie w bazie dłużników jest ponad 5 mln nieopłaconych zobowiązań konsumentów na łączną kwotę 17,5 mld złotych. W sondażu TNS Polacy przyznają, że zdarza im się nie regulować swoich zobowiązań finansowych w terminie. 4% deklaruje, że to częsta sytuacja, 18% tylko od czasu do czasu, a 24% tylko sporadycznie. Ponad połowa Polaków (52%) zarzeka się, że nigdy nie spóźniła się z płatnością.

Najczęstszym powodem niepłacenia zobowiązań finansowych w terminie są niewystarczające dochody i dotyczą jednej na cztery sytuacji, gdy ktoś nie opłaci rachunku na czas. Jednak na drugim miejscu przyczyną jest zwykle zapomnienie o zobowiązaniu, i dotyczy aż 23% przypadków. A od nieterminowego regulowania należności już tylko krok do popadnięcia w długi.

W naszym badaniu nikt nie przyznał się do celowego niepłacenia. Nawet jeśli anonimowo odpowiadamy na pytanie dlaczego nie płacimy, mamy tendencję do wybielania się, szukamy jakiś obiektywnych przyczyn, które usprawiedliwiłyby naruszenie ogólnie obowiązujących norm. Nikt nie deklaruje, że celowo nie płaci swoich zobowiązań, choć w wielu przypadkach tak po prostu jest.

Aby nie popaść w długi, Polacy muszą pamiętać o odpowiednim planowaniu domowego budżetu oraz zasadzie, aby kwota ich comiesięcznych zobowiązań nie przekraczała 50% dochodów. Kluczem są także oszczędności, które poratują w razie nagłej utraty pracy, choroby, czy przejściowych problemów finansowych.

Adam Łącki,
prezes Zarządu Krajowego Rejestru Długów

KOMENTARZ EKSPERTA:

Skąd się biorą długi

A large blue warning sign icon, consisting of a triangle with a thick border and a large exclamation mark in the center, is positioned on the left side of the page. The sign is partially overlaid by a blue horizontal bar that contains the text.

Za brak regularnych płatności, w zależności od instytucji, mogą spotkać nas różne konsekwencje. Normą jest doliczanie karnych odsetek za zwłokę, a więc wyższe koszty. Ponadto dostawcy usług, aby zmobilizować nas do opłacenia zaległego rachunku mogą wyłączyć nam usługę np. prąd, gaz, telefon, Internet. Jeśli zaś zaległości przekroczą 200 zł i zalegamy z nimi ponad 2 miesiące, a nasz dostawca wystosował do nas wezwanie do zapłaty z ostrzeżeniem o wpisie do Krajowego Rejestru Długów może to zrobić i wpisać nas na listę dłużników, co wiąże się z konsekwencjami. Utracimy zdolność do zaciągania nowych zobowiązań, np. nie weźmiemy na raty lodówki lub nie przedłużymy umowy na telefon.

Z Krajowego Rejestru Długów korzystają różne instytucje: banki, firmy pożyczkowe, operatorzy telefonii komórkowej, dostawcy mediów itp.

DŁUGI KONSUMENTÓW w KRD

200 zł

taka jest minimalna kwota długu po przekroczeniu, której można wpisać konsumenta do bazy KRD

17,99 mln zł

maksymalne zadłużenie dłużnika konsumenta, mężczyzna, 50 lat, woj. pomorskie

60 dni

po takim terminie zaległości może zostać dopisany do bazy

14 dni

tyle dni ma wierzyciel na usunięcie wpisu w przypadku spłacenia zobowiązania

3 435 zł

średnia wartość zobowiązania konsumenta wpisanego do KRD

17,5 mld zł

łącznie zadłużenie konsumentów

30 dni

po takim terminie od otrzymania wezwania do zapłaty z ostrzeżeniem o wpisie do KRD

DŁUGI KONSUMENTÓW

w KRD

Rachunki za gaz

1544,12 zł

Rachunki za prąd

1284,29 zł

Czynsz

13 198,33 zł

rachunki za wodę

729,98 zł

Rachunki za telefon

2 067,26 zł

Rachunki za telewizję

1 020,90 zł

Rachunki za energię ciepłą

1 373,52 zł

Rata ubezpieczenia

1 172,60 zł

Rata kredytów i pożyczek gotówkowych

4 063,67 zł

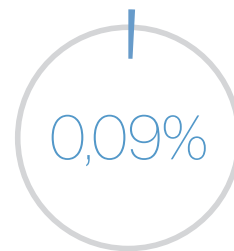

DŁUGI KONSUMENTÓW w KRD

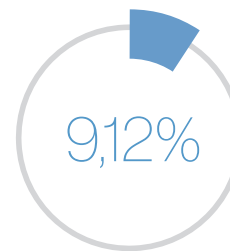

MEŹCZYZNA

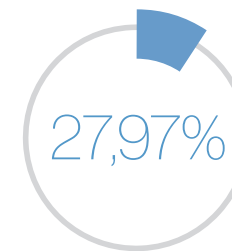
63,22%

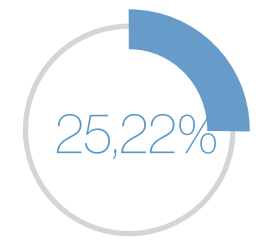
<18

18-25

26-35

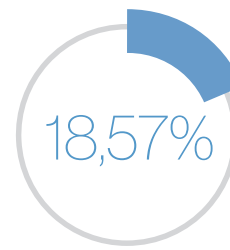

36-45

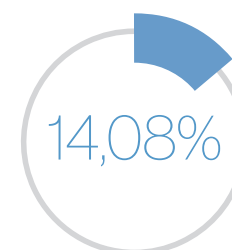

KOBIETA

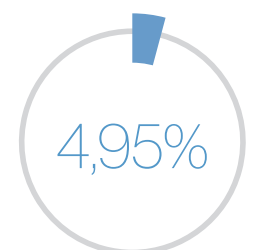
36,78%

46-55

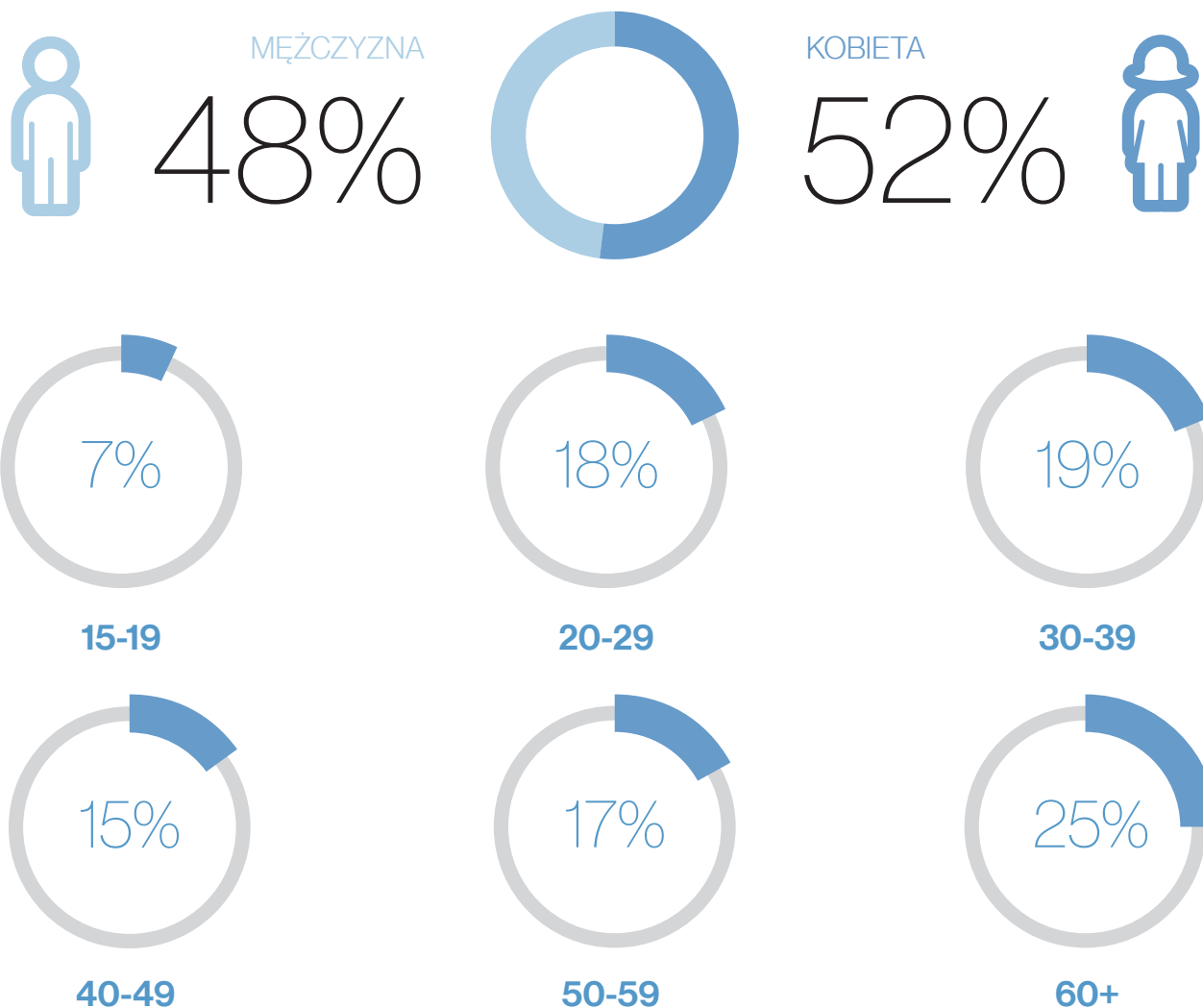
56-65

>65

METRYCZKA

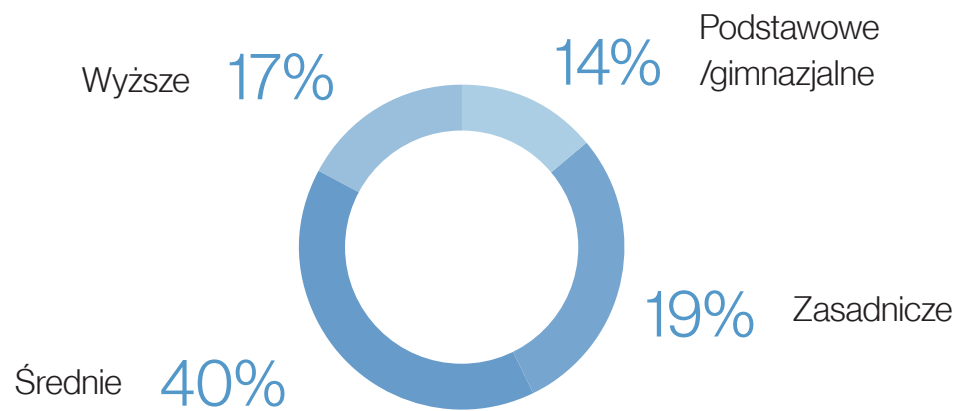
Badanie zostało zrealizowane w styczniu 2015 roku przez instytut badawczy TNS na zlecenie Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej w ramach badania Omnibus, techniką CAPI, w trakcie wywiadu osobistego (face-to-face), w domach respondentów. Zrealizowano 1000 wywiadów.

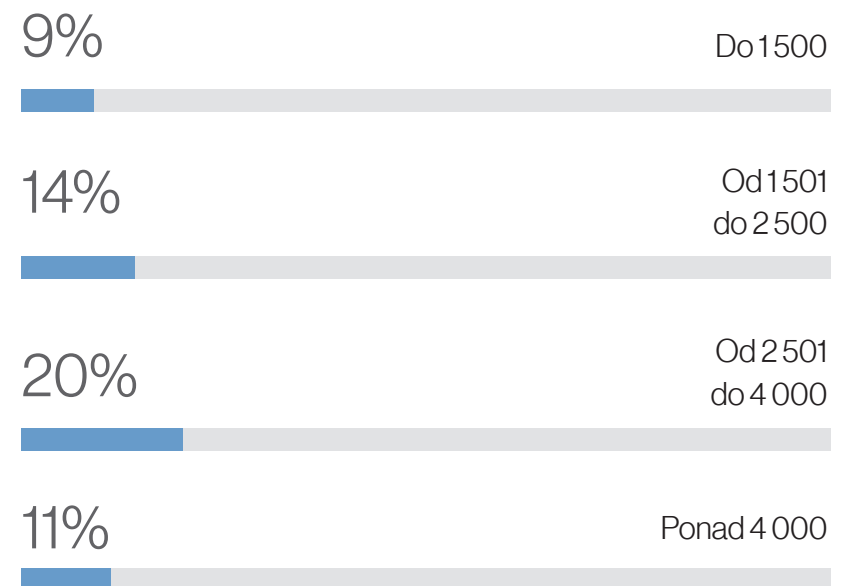
METRYCZKA

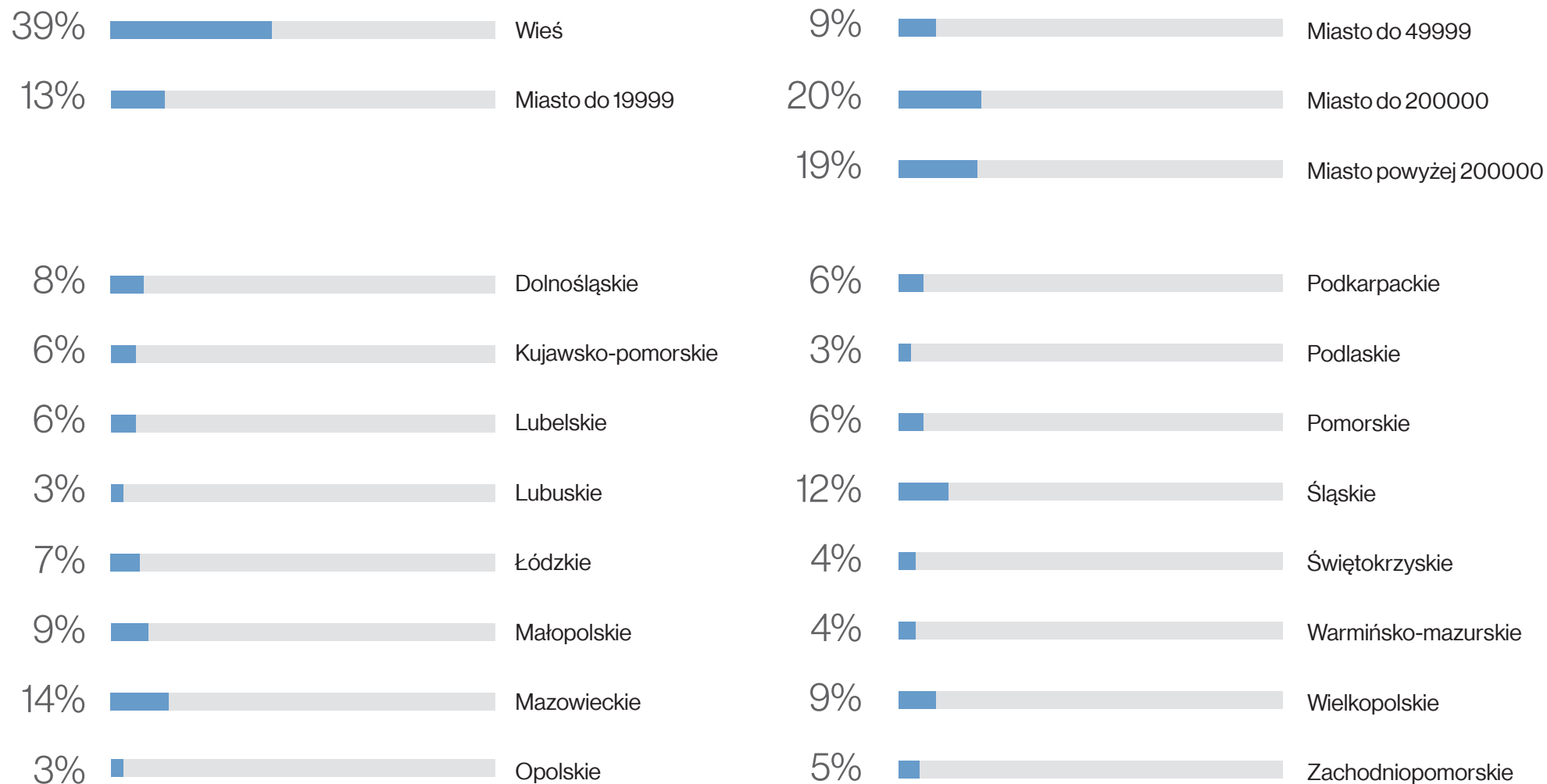
Wykształcenie

Wynagrodzenie

METRYCZKA

**KRAJOWY REJESTR DŁUGÓW
BIURO INFORMACJI GOSPODARCZEJ SA**

ul. Armii Ludowej 21, 51-214 Wrocław
e-mail: pr@krd.pl, tel. 71 78 50 318
www2.krd.pl/Centrum-prasowe